

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड
“ज्ञानतीर्थ” परिसर, विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१६०६ (महाराष्ट्र)
SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED
“Dnyanteerth”, Vishnupuri, Nanded - 431606 Maharashtra State (INDIA)
Established on 17th September 1994 – Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with ‘A’ Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

Fax : (02462) 229574

संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील प्रथम वर्षाचे CBCS Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून लागू करण्याबाबत.

प रि प त्र क

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक ३० एप्रिल २०१९ रोजी संपन्न झालेल्या ४३व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील ऐनवेळचा विषय क्र.५/४३-२०१९ च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील मानवविज्ञान विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील प्रथम वर्षाचे खालील विषयांचे C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून लागू करण्यात येत आहेत.

- १) बी.ए.—प्रथम वर्ष—इंग्रजी (अनिवार्य, अतिरिक्त (द्वितीय भाषा), फंक्शनल इंग्रजी, ऐच्छिक)
- २) बी.ए.—प्रथम वर्ष—हिंदी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ३) बी.ए.—प्रथम वर्ष—मराठी (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ४) बी.ए.—प्रथम वर्ष—पाली (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ५) बी.ए.—प्रथम वर्ष—संस्कृत (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ६) बी.ए.—प्रथम वर्ष—उर्दू (द्वितीय भाषा, ऐच्छिक)
- ७) बी.ए.—प्रथम वर्ष—अर्थशास्त्र
- ८) बी.ए.—प्रथम वर्ष—भूगोल
- ९) बी.ए.—प्रथम वर्ष—इतिहास
- १०) बी.ए.—प्रथम वर्ष—सैनिकशास्त्र
- ११) बी.ए.—प्रथम वर्ष—तत्त्वज्ञान
- १२) बी.ए.—प्रथम वर्ष—राज्यशास्त्र
- १३) बी.ए.—प्रथम वर्ष—मानसशास्त्र
- १४) बी.ए.—प्रथम वर्ष—लोकप्रशासन
- १५) बी.ए.—प्रथम वर्ष—समाजशास्त्र
- १६) बी.ए.—प्रथम वर्ष—अॅडमिनिस्ट्रेटिव्ह सर्व्हिस

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,
विष्णुपुरी, नांदेड — ४३१ ६०६.
जा.क्र.: शैक्षणिक—०१/परिपत्रक/पदवी—सीबीसीएस अभ्यासक्रम/
२०१९-२०/६६
दिनांक : १७.०६.२०१८.

स्वाक्षरित /—
उपकुलसचिव
शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ) विभाग

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) उपकुलसचिव, पदव्युत्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ५) साहाय्यक कुलसचिव, पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ६) सिस्टम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ,
नांदेड

Syllabus of
B.A. In Administrative Service
Faculty of Humanities
(First Year)

Semester Pattern
(Choice Based Credit System)
With Effect From June 2019

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड									
B.A. in Administrative Service I Year									
विषय, अभ्यासपत्रिका, गुण व श्रेयांक पद्धती (CBCS) पॅटर्न प्रमाणे									
सत्र पहिले									
अ. क्र.	विषय	अभ्यासपत्रिका क्रमांक	अभ्यासपत्रिकेचे नाव	आठवड्याच्या तासिका	एकूण तासिका	अंतर्गत मूल्यमापन गुण (CA)	संत्रांत परीक्षा (ESE)	एकूण गुण	श्रेयांक
1	मराठी	A.S.-1	मराठी भाषेचे व्याकरण (भाग - 1)	4	50	35	40	75	3
2	इंग्रजी	A.S.-2	Basic English Grammar (Part - 1)	4	50	35	40	75	3
3	गणित	A.S.-3	अंकगणित (भाग - 1)	4	50	35	40	75	3
4	भूगोल	A.S.-4	महाराष्ट्राचा भूगोल (भाग - 1)	4	50	35	40	75	3
5	राज्यशास्त्र	A.S.-5	भारतीय राज्यघटना	4	50	35	40	75	3
6	अर्थशास्त्र	A.S.-6	भारतीय अर्थव्यवस्था	4	50	35	40	75	3
7	इतिहास	A.S.-7	आधुनिक भारताचा इतिहास (1600-1885)	4	50	35	40	75	3
8	विज्ञान	A.S.-8	वनस्पतीशास्त्र	4	50	35	40	75	3
एकूण अ								600	24
सत्र दुसरे									
1	मराठी	A.S.-9	मराठी भाषेचे व्याकरण (भाग - 2)	4	50	35	40	75	3
2	इंग्रजी	A.S.-10	Basic English Grammar (Part - 2)	4	50	35	40	75	3
3	गणित	A.S.-11	अंकगणित (भाग - 2)	4	50	35	40	75	3
4	भूगोल	A.S.-12	महाराष्ट्राचा भूगोल (भाग - 2)	4	50	35	40	75	3
5	राज्यशास्त्र	A.S.-13	केंद्र-राज्य सरकार कार्यप्रणाली	4	50	35	40	75	3
6	अर्थशास्त्र	A.S.-14	कृषी अर्थशास्त्र	4	50	35	40	75	3
7	इतिहास	A.S.-15	आधुनिक भारताचा इतिहास (1885-1947)	4	50	35	40	75	3
8	विज्ञान	A.S.-16	प्राणीशास्त्र	4	50	35	40	75	3
एकूण ब								600	24
एकूण (अ+ब)								1200	48

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

Marathi

Semester I

मराठी भाषेचे व्याकरण (भाग - I)
(Paper No.: A.S.-1)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. भाषेतील व्याकरणाचे महत्त्व समजून घेणे.
02. मराठीतील वर्णांची ओळख करून घेणे.
03. संधीचे स्वरूप समजून घेणे.
04. नामाचा लिंग व वचनानुसार अभ्यास करणे.
05. नामाची विभक्ती व सामान्यरूप समजून घेणे.
06. मराठी भाषेविषयी आवड निर्माण करून देणे.

निष्पत्ती :

01. मराठीतील वर्णांचे प्रकार व त्यांची उच्चारस्थाने सांगता येईल.
02. संधीचे प्रकार सांगता येईल.
03. जोडाक्षरांची जोडणी व फोड करून दाखवता येईल.
04. नामांच्या प्रकारांचा परिचय होईल.
05. नामाचे लिंग, वचन इ. सांगता येईल.
06. मराठी भाषा व व्याकरण शिकल्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये भाषेतील लेखन वाचन व भाषण कौशल्य विकसित होईल.

अभ्यासक्रम घटक :

01. मराठी भाषा आणि व्याकरण यांची ओळख
02. वर्णविचार
03. जोडाक्षरांचे लेखन
04. संधी
05. शब्दविचार
06. नाम
07. लिंगविचार
08. वचनविचार

09. विभक्ती, प्रत्यय, विभक्तीचे कारकार्थ व उपपदार्थ
10. सामान्यरूप

संदर्भ ग्रंथ :

01. क्रमवंत जगन्नाथशास्त्री, फडके गंगाधरशास्त्र आणि घगवे बाळशास्त्री - महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण
02. दादोबा पांडुरंग तखडकर - महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण
03. मोरो केशव दामले - शास्त्रीय मराठी व्याकरण
04. जोशी प्र. न. - अभिनव मराठी व्याकरण
05. बाळासाहेब शिंदे - परिपूर्ण मराठी व्याकरण
06. कुलकर्णी भीमराव - मोरो केशव दामले यांचे शास्त्रीय मराठी व्याकरण
07. कुलकर्णी कृ. पां. - मराठी व्याकरणाचे व्याकरण
08. मो. रा. वाळंबे - सुगम मराठी व्याकरण व लेखन
09. ग. ह. केळकर - मराठी व्याकरणाची मूलतत्त्वे
10. गोविलकर लीला - मराठीचे व्याकरण
11. जोशी प्र. न. - मराठी व्याकरण
12. जोशी रा. भी. - प्रौढबोध व्याकरण
13. मंगरूळकर अरविंद - मराठी व्याकरणाचा पुर्नविचार
14. सुहासिनी लहू - मराठीच्या प्रमाणभाषेचे स्वरूप
15. उत्पात वसंत भागवत - मराठीचे मूळ व्याकरण
16. परब प्रकाश - मराठी व्याकरणाचा अभ्यास
17. दीक्षित प्र. न. - मराठी व्याकरण काही समस्या
18. सुभाष कदम - संपूर्ण स्पर्धा परीक्षा मराठी व्याकरण
19. भाटवडेकर मो. वि. - राजहंश शब्दार्थकोश
20. शासकीय प्रत - शुद्धलेखन नियमावली

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)
First Year
English
Semester I
Basic English Grammar (Part - I)
(Paper No.: A.S.-2)

Credit: 03

Periods: 55

Marks: 75

Objectives :

01. It helps to use the language effectively.
02. To develop students insight into the structure of English language.
03. To develop students sensibility towards correctness and appropriateness of language.
04. To prepare them for competitive exams.

Outcome :

01. Write an effective introduction and conclusion
02. Produce a well-organized academic essay.
03. Produce appropriate vocabulary and correct word form.
04. Use a variety of accurate sentence structures.

Syllabus :

01. Parts of Speech

i) Noun	ii) Pronoun	iii) Adjective
iv) Verb	v) Adverb	vi) Preposition
Vii) Conjunction	Viii) Interjection	

02. Tense

03. Types of Sentences

04. Change the voice

05. Direct - Indirect Speech

06. Synonyms and Antonyms

Reference Books :

01. Bakshi, R. N. - A Course in English Grammar, Orient Longman.
02. Krishnaswamy, N., - Madoern English - A Book of Grammar, Usage and Composition, Macmillan India Ltd.
03. Hewings M., - Advanced English Grammar, Cambridge, University Press.
04. Close, R. A. - Reference Grammar for Students of English, Orient Langman.
05. L. S. Deshpande,
P. H. Dharamsi,
D. P. Digole - Modern English Grammar,
Creative Publication, Nanded.
06. Raymond Murphy - Intermediate English Grammar,
Cambridge University Press
07. A. J. Thomson,
A. V. Martinet - A practical English Grammar,
Oxford University Press
08. Leechnal Svartvik - A communicative Grammar of English,
Pearson education ltd.
09. P. C. Wren, H. Martin- High School English Grammar and Composition,
K & S Cooper Education Publishers
10. Hester Cott. - Real English Grammar, Viva Books, New Delhi
11. N. Krishnaswamy - Modern English, Macmillan Publishers India Ltd.
12. Randolph Quirk - A University Grammar of English
13. Sidney Greenbaum - The Oxford English Grammar,
Oxford University Press
14. Rajendra Pal,
Prem Catasuri - English Grammar and Composition
15. M. J. Shaikh - स्पर्धा परीक्षा अत्यावश्यक इंग्रजी, Unique Academy
16. Sudesh Welapure's - Master Key to English Grammar,
Shri. Samarth Publishers
17. रामदास वाघ - स्पर्धा परीक्षा इंग्रजी व्याकरण, ज्ञानप्रभा पब्लिकेशन, नाशिक
18. बाळासाहेब शिंदे - संपूर्ण इंग्रजी व्याकरण, आनंद पब्लिकेशन, औरंगाबाद
19. B. S. Kale - English Grammar, Pragati Book Pvt. Ltd., Pune.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

गणित

Semester I

अंकगणित (भाग - I)
(Paper No.: A.S.-3)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

01. गणित विषयाची ओळख करून देणे.
02. विद्यार्थ्यांमध्ये अंकगणिताविषयी आवड निर्माण करून त्याचा व्यावहारिक जीवनात उपयोग करण्याचे कौशल्य विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करणे.
03. जलद गतीने उदाहरणे सोडवण्यास मदत करणे.
04. ज्ञान संपादन करताना अचूकता व वेग प्राप्त करणे.
05. गणिती आकडेमोड, सुत्रे व नियमांचा वापर करणे.
06. अंक गणितासंदर्भात स्पर्धा परीक्षांमध्ये आवश्यक असलेले विषयज्ञान प्राप्त करणे.
07. गणित विषयाची आवड निर्माण करणे.
08. मिळालेल्या ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करणे.

निष्पत्ती :

01. संख्या व संख्यांचे प्रकार विद्यार्थ्यांना सांगता येतील.
02. सुत्रांचा वापर करून उदाहरणे जलद गतीने विद्यार्थी सोडवतील.
03. पदावल्या योग्य क्रमाने सोडवता येतील.
04. संख्यांचा मसावि व लसावी काढून उदाहरणे सोडवता येतील.
05. दैनंदिन व्यवहारात गणिताचा वापर करता येईल.
06. अपूर्णावखिल बेरीज, वजाबाकी, गुणाकार व भागाकार आचून करता येईल.
07. संख्यांचे वर्ग व वर्गमूळ तोंडी विद्यार्थी सांगतील.
08. घातांकाचे नियम वापरून उदाहरणे सोडविता येतील.
09. स्पर्धा परीक्षामध्ये गणिती उदाहरणे जलद व अचूकपणे सोडवून विद्यार्थी स्पर्धा परीक्षेमध्ये यशस्वी होतील.

अभ्यासक्रम घटक :

01. संख्या आणि संख्यांचे प्रकार
02. संख्या - विभाज्यतेच्या कसोट्या, श्रेणी, स्थानिक किंमत
03. पदावल्या - गणिती प्रक्रीया व सुत्रे

04. मसावि - लसावि
05. अपूर्णांक - व्यवाहारी अपूर्णांक
06. अपूर्णांक - दशांश अपूर्णांक
07. सरासरी
08. वर्ग - वर्गमूळ व घन - घनमूळ
09. घातांक
10. भूमिती - मूलभूत संबोध (कोन, त्रिकोण, चौकोन, वर्तूळ)

संदर्भग्रंथ :

01. आर. एस. आग्रवाल - संख्यात्मक अभियोग्यता
02. अंकगणित - लुसेन्ट पब्लिकेशन, दिल्ली.
03. दांडेकर वा. ना. - स्पर्धा परीक्षा अंकगणित
04. पंढरीनाथ राणे - संपूर्ण अंकगणित स्पर्धा परीक्षा
05. मोकलीकर श्रीनिवास - अंकगणिताची गुरुकिल्ली
06. अग्रवाल आर. एस. व
अग्रवाल दिपक - अंकगणित
07. अग्रवाल ऋचा - वस्तुनिष्ठ अंकगणित
08. भोपळे धोंडीबा बसप्पा - गणित
09. मुंढे उमेश - संपूर्ण अंकगणित
10. दांडेकर वा. ना. व उत्पात ना. शी. - स्पर्धा परीक्षा गणित
11. लाखोले प्रतिक व चौगुले प्रमोद - अंकगणित (संपादक श्री. शिंदे महेश)
12. आमदे संतोष विश्वनाथ - अंकगणिताचा दीपस्तंभ
13. रमेश कुमार - प्राथमिक अंकगणित (हिंदी)
14. गोयल तरुण व गोयल निकिता - वस्तुनिष्ठ अंकगणित (हिंदी)
15. महाले नितीन - मॅजिक ऑफ मॅथमॅटिक्स
16. बोराटे राहुल - गणिताचा परिस्पर्श
17. वसे सतीश - Fastrack Maths
18. धोंडिराम भिंगोले - संपूर्ण अंकगणित

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

भूगोल

Semester I

महाराष्ट्राचा भूगोल (भाग - I)
(Paper No.: A.S.-4)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. महाराष्ट्राचा परिचय करून देणे.
02. महाराष्ट्राच्या प्राकृतिक विभागाची पार्श्वभूमी समजवून सांगणे.
03. महाराष्ट्राच्या जमीनी संदर्भात आकलन करून देणे.
04. महाराष्ट्राच्या हवामानाची वैशिष्ट्ये बद्दल विद्यार्थ्यांना माहिती करून देणे.
05. महाराष्ट्रातील नदीप्रणाली संदर्भात माहिती करून देणे.

निष्पत्ती :

01. महाराष्ट्राच्या भूगोलाचा परिचय होईल.
02. महाराष्ट्राच्या प्राकृतिक विभागाची रचना समजून येईल.
03. महाराष्ट्रातील सिंचनसंदर्भात व जमीन वापरासंदर्भात व पाणीवापराबद्दल माहिती होईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. महाराष्ट्राची पार्श्वभूमी

कोकण, विदर्भ, मुंबई इलाखा, अक्षवृत्त आणि रेखावृत्त - महाराष्ट्राचे स्थान, महाराष्ट्राची राजकीय आणि नैसर्गिक सीमा, महाराष्ट्रातील प्रादेशिक विभाग, महाराष्ट्राचे प्रशासकीय विभाग

02. महाराष्ट्राचा प्राकृतिक विभाग

कोकण, सह्याद्री पर्वत/ सह्य पर्वत/ घाट माथा/ पश्चिम घाट, महाराष्ट्राचे पठार, दख्खनचे पठार

03. महाराष्ट्राची खडकप्रणाली

अर्कियन खडक, धारवाड खडक, कडप्पा खडक, विंध्ययन खडक, गोंडवाना खडक, ज्वालामुखी खडक, जलज्यन्य खडक.

04. मृदा

प्रस्तावना, जमिनीचे प्रकार,

जमिनीचे गुणधर्म अ) रासायनिक गुणधर्म ब) जैविक गुणधर्म क) भौतिक गुणधर्म

पाणलोट क्षेत्रानुसार मृदासंधारणाचे नियोजन, डोंगर उतारावर व दरीखोऱ्यातील मृदेची झीज व वहनाची समस्या

05. महाराष्ट्राचे हवामान

महाराष्ट्रातील हवामानाची वैशिष्ट्ये, महाराष्ट्रातील हवामानावर परिणाम करणारे घटक, महाराष्ट्रातील

पावसाचे वार्षिक वितरण, महाराष्ट्रातील कृषी हवामान विभाग इत्यादी.

06. महाराष्ट्र जलसिंचन

महाराष्ट्र जलसंधारण धोरण प्रकल्पाचे निकष व लाभ क्षेत्राचे वर्गीकरण, महाराष्ट्रातील पाट बंधारे विभाग, सिंचनाचा इतिहास, महाराष्ट्रातील संस्था व आयोग, पाणी मोजण्याची एकके, जलसिंचनाच्या पद्धती, पाणलोट क्षेत्र, बंधाऱ्याचे प्रकार, पाटबंधारे क्षेत्रातील सुधारणा, सिंचन क्षेत्रातील सुधारणा, सिंचन क्षेत्रातील रोल मॉडेल - राळेगण सिद्धी आणि हिरवेबाजार.

07. महाराष्ट्रातील नदीप्रणाली

नदीप्रणालीचे प्रकार, महाराष्ट्र नदीप्रणाली वर्गीकरण

पूर्ववाहिनी नद्या - गोदावरी, भीमा, कृष्णा, पैनगंगा

पश्चिमवाहिनी नद्या - कोकणातील सर्व नद्या

तापी आणि नर्मदा नदी,

दक्षिणवाहिनी नद्या, वर्धा, वैणगंगा, इंद्रावती, नद्या व धरणे, नदी व काठावरील शहरे, धबधबे.

संदर्भग्रंथ :

01. खतिब के. ए.	- महाराष्ट्राचा भूगोल
02. सवदी ए. बी.	- महाराष्ट्राचा भूगोल
03. विलास पवार	- महाराष्ट्राचा भूगोल
04. घारपुरे विठ्ठल	- महाराष्ट्राचा भूगोल
05. चौधरी शंकर	- प्राकृतिक भूगोल व महाराष्ट्राचे प्राकृतिक पर्यावरण
06. सवदी ए. बी.	- द मेगा स्टेट महाराष्ट्र
07. सवदी ए. बी.	- भूगोल व कृषी महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह
08. सुमंत सुभाषराव सोळंके	- भूगोल
09. डोईफोडे एच. के.	- महाराष्ट्राचा भूगोल
10. डोईफोडे एच. के.	- भूगोल

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

राज्यशास्त्र

Semester I

भारतीय राज्यघटना
(Paper No.: A.S.-5)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. विद्यार्थ्यांमध्ये भारतीय लोकशाहीविषयी आदर व अभिरुची वाढविणे.
02. राज्यघटनेतील घटनेची पार्श्वभूमी, निर्मिती, वैशिष्ट्ये, सरनामा, संघराज्य नागरिकता, मूलभूत अधिकार, मार्गदर्शक तत्त्वे, सरकारी कार्यप्रणालीचा परिचय करून देणे.
03. राज्यघटनेतील मूलभूत संकल्पनेचा परिचय करून देणे.
04. राज्यघटनेतील घटनेची पार्श्वभूमी निर्मिती वैशिष्ट्ये सरनामा, संघराज्य, नागरिकता, मूलभूत अधिकार, मार्गदर्शक तत्त्वे, सरकारी कार्यप्रणालीची पार्श्वभूमी समजून घेणे.
05. राज्यघटनेतील घटनेची पार्श्वभूमी निर्मिती, वैशिष्ट्ये, सरनामा संघराज्य नागरिकता, मूलभूत अधिकार, मार्गदर्शक तत्त्वे, सहकारी कार्यप्रणाली इ. घटकांचे आकलन करून घेणे.
06. राज्यघटनेतील घटनेची पार्श्वभूमी निर्मिती, वैशिष्ट्ये सरनामा संघराज्य नागरिकता, मूलभूत अधिकार, मार्गदर्शक तत्त्वे, सहकारी कार्यप्रणाली इ. घटकांची अभिरुची वाढविणे.

निष्पत्ती :

01. विद्यार्थ्यांमध्ये भारतीय लोकशाहीविषयी अभिरुची निर्माण होईल.
02. राज्यघटनेतील घटनेची पार्श्वभूमी निर्मिती, सरनामा, संघराज्य नागरिकता, मूलभूत अधिकार मार्गदर्शक तत्त्वे, सरकारी कार्यप्रणालीचा विद्यार्थ्यांना परिचय होईल.
03. राज्यघटनेतील सर्व संकल्पना विद्यार्थी समजून घेईल.
04. राज्यघटनेतील सर्व संकल्पनाचे विद्यार्थ्यांना आकलन होईल.
05. राज्यघटनेतील सर्व संकल्पना समजून घेण्याची विद्यार्थ्यांमध्ये अभिरुची वाढेल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. पार्श्वभूमी

01. घटनेची पार्श्वभूमी
02. घटना निर्मिती
03. घटनेची वैशिष्ट्ये
04. घटनेची प्रस्तावना, सरनामा

02. संघराज्य व त्याचे राज्यक्षेत्र, नागरिकता, मूलभूत अधिकार
03. मार्गदर्शक तत्वे, मूलभूत कर्तव्य
04. सरकारी कार्यप्रणाली
 01. संसदीय व्यवस्था
 02. संघीय व्यवस्था
 03. केंद्र - राज्य संबंध
 04. आणिकाणी
 05. घटनादुरुस्ती

संदर्भग्रंथ :

01. एम. लक्ष्मीकांत - इंडियन पॉलिटी (हिंदी)
02. तुकाराम जाधव, महेश शिरापुरकर - भारतीय संविधान व भारतीय राजकारण
03. महेश शिंदे - आपले संविधान (ज्ञानदिप, प्रकाशन, पुणे)
04. व्ही. के. सिंह, शिलवंत सिंह - भारतीय संविधान
05. चौधरी - भारताचे संविधान (लॉ. पब्लिकेशर्स)
06. भास्कर लक्ष्मण भोळे - भारतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण
07. कोळंबे रंजन - भारतीय राज्यघटना आणि प्रशासन
08. बसू दुर्गादास - भारत का संविधान
09. घांगरेकर चिं. ग. - भारतीय राज्यघटना स्वरूप आणि राजकारण
10. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - भारताचे संविधान, मिलिंद प्रकाशन, वर्धा, 2015
11. वराडकर र. घ. - भारतीय राज्यघटना राजकारण आणि कायदा
12. जाधव तुकाराम व शिरापुरकर महेश - भारतीय राज्यघटना व घटनात्मक प्रक्रिया
13. बाचल वि. मा. - भारतीय राज्यघटना आणि राजकीय व्यवहार
14. जोशी स्मिता - भारतीय संविधान राजकारण आणि कायदा (हिंदी)
15. चौधरी आर. एन. - भारतीय राज्यघटना आणि राजकारण
16. जोशी पी. एल. - भारताचा संविधानिक इतिहास
17. Kashyap Subhash - Our Parliament

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

अर्थशास्त्र

Semester I

भारतीय अर्थव्यवस्था
(Paper No.: A.S.-6)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. भारतीय अर्थव्यवस्थेची ओळख करून देणे.
02. जागतिक अर्थव्यवस्थेची तुलना करण्यास विद्यार्थ्यांना सक्षम बनविणे.
03. भारतीय अर्थव्यवस्थेतील समस्या व उपाय याची जाणीव करून देणे.
04. अर्थव्यवस्थेतील समस्याची उकल करण्यासाठी वेगवेगळ्या उपाय योजना करण्यास विद्यार्थ्यांना सक्षम बनविणे.
05. भारताच्या परकीय व्यापाराची स्थिती लक्षात आणून देणे.
06. अर्थव्यवस्थेतील बदलासंदर्भात जागृती निर्माण करणे.

निष्पत्ती :

01. भारतीय अर्थव्यवस्थेची विद्यार्थ्यांना जाणीव होईल.
02. आंतरराष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेमध्ये भारतीय अर्थव्यवस्थेचे स्थान निश्चित करण्याची आकलन क्षमता विद्यार्थ्यांत निर्माण होईल.
03. विद्यार्थ्यांना अर्थव्यवस्थेतील प्रश्नांची जाणीव होईल.
04. मानव विकासाची कल्पना विद्यार्थ्यांना येईल.
05. तुलनात्मक अभ्यास करण्यास विद्यार्थी सक्षम होईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. अर्थव्यवस्थेच्या मूलभूत संकल्पना

01. अर्थव्यवस्थेचा अर्थ
02. अर्थव्यवस्थेचे प्रकार
03. अर्थव्यवस्थेचे स्वरूप
04. भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये
05. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये

02. भारतीय अर्थव्यवस्थेसमोरील आव्हाने

01. बेरोजगारी - अर्थ, प्रकार, वैशिष्ट्ये, मापन, पद्धती, इत्यादी.
02. दारिद्र्य - अर्थ, प्रकार, वैशिष्ट्ये, पद्धती, दारिद्र्य मापनाच्या समित्या, मोजमाप, इत्यादी.

03. प्रादेशिक असमतोल - अर्थ व वैशिष्ट्ये
04. MPI, GHI, GINI, Coefficient
- 04. राष्ट्रीय उत्पन्न**
 01. राष्ट्रीय उत्पन्नाचा अर्थ
 02. राष्ट्रीय उत्पन्नाची पार्श्वभूमी
 03. राष्ट्रीय उत्पन्नाची मापन पद्धती
 04. राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या संकल्पना - GDP, GNP, NDP, NNP, PCI, PI, DI, Green GNP, SNNP इत्यादी.
 05. भारताचे राष्ट्रीय उत्पन्न
 06. घटक खर्च व बाजार किंमतीचे मापन
 07. राष्ट्रीय उत्पन्न मापनातील अडचणी
- 04. मानव विकास निर्देशांक (HDI) :**
 01. मानव विकासाचा अर्थ
 02. मानव विकास निर्देशांक
 03. मानव विकास निर्देशांक - रचना
 04. भारताचे मानव विकासातील स्थान
 05. राज्यनिहाय मानव विकास निर्देशांक
- 05. भारताचा परकीय व्यापार :**
 01. परकीय व्यापार - अर्थ, स्वरूप व महत्त्व
 02. व्यवहारतोल - BOP, व्यापारतोल - BOT
 03. परकीय व्यापाराचे सिद्धांत
 04. परकीय व्यापार दिशा
 05. परकीय व्यापाराची रचना व कल
 06. परकीय भांडवल - FDI / FII
 07. परकीय व्यापार धोरण

संदर्भग्रंथ :

01. दत्त आणि सुंदरम् - भारतीय अर्थव्यवस्था
02. देसाई भालेराव - भारतीय अर्थव्यवस्था
03. रमेश सिंग - भारतीय अर्थव्यवस्था
04. काटे व भोसले - भारतीय अर्थव्यवस्था
05. रायखेलकर व डांगे - भारतीय अर्थव्यवस्था
06. मिश्रा / पुरी - भारतीय अर्थव्यवस्था
07. डॉ. आर. डी. जाधवर - भारतीय अर्थव्यवस्था
08. महेशकुमार बर्नवाल - भारतीय अर्थव्यवस्था (हिंदी भाषेतील NCERT सारांश)
09. राकेश कुमार रोशन - भारतीय अर्थव्यवस्था

10. डॉ. राम देशमुख	- स्थूल अर्थशास्त्र
11. डॉ. बी. जी. खटाळ	- भारतीय अर्थव्यवस्था
12. डॉ. बी. जी. खटाळ	- भारतातील आर्थिक विकास आणि नियोजन
13. H. L. Hahuja	- Macro Economics
14. के. एस. ठक्कर	- भारतीय अर्थव्यवस्था
15. आर्थिक पाहणी	- भारत व महाराष्ट्र
16. प्रतियोगिता दर्पण
(भारतीय अर्थव्यवस्था)	- वार्षिकांक
17. देसले किरण	- स्पर्धा परीक्षा अर्थशास्त्र
18. कोळंबे रंजन	- भारतीय अर्थव्यवस्था
19. M. L. Shign	- Macro Economics
20. Pool Sumuelson	- Economics

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

इतिहास

Semester I

आधुनिक भारताचा इतिहास (1600-1885) भाग-I
(Paper No.: A.S.-7)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

01. आधुनिक भारताचा परिचय करून देणे.
02. भारतात युरोपियनांच्या आगमनाची पार्श्वभूमी समजून सांगणे.
03. भारतातील ब्रिटीश सत्तेच्या स्थापनेचे आकलन करून देणे.
04. ब्रिटीशांचे प्रशासन, शिक्षण, वृत्तपत्र, गव्हर्नर जनरल, समाजसुधारणा इ. बदल विद्यार्थ्यांना माहिती करून देणे.

निष्पत्ती :

01. आधुनिक भारताच्या इतिहासाचा परिचय होईल.
02. भारतात युरोपियनांच्या आगमनाची पार्श्वभूमी विद्यार्थ्यांना समजून येईल.
03. भारतात ब्रिटीश सत्तेची स्थापनेचे, तैनाती फौजेचे खालसा धोरण आकलन होईल.
04. ब्रिटीशांचे प्रशासन, शिक्षण, वृत्तपत्र, गव्हर्नर जनरल, समाजसुधारणा इ. बदल विद्यार्थ्यांना माहिती होईल.

अभ्यासक्रमाचे घटक :

01. भारतात युरोपियनांचे आगमन व त्यांचा क्रम
 01. पोर्तुगीज
 02. डच
 03. इंग्रज
 04. फ्रेंच
02. भारतात ब्रिटीश सत्तेची स्थापना
 01. इंग्रज - फ्रेंच युद्ध
 02. इंग्रज - बंगाल युद्ध (प्लासी, बक्सार)
 03. इंग्रज - मराठा युद्ध
 04. इंग्रज - शीख युद्ध
 05. इंग्रज - म्हैसूर युद्ध
 06. तैनाती फौज व खालसा धोरण

07. इ.स. 1857 पर्यंतची ब्रिटीश राज्याची रचना
03. इतर ऐतिहासिक बाबी
01. आधुनिक शिक्षणाची ओळख व शिक्षणाच्या विकासाचा क्रम
02. वृत्तपत्रे, रेल्वे, टपाल, तार, उद्योगधंदे, जमीन व सामाजिक-धार्मिक सुधारणा यांचा समाजावरील परिणाम
04. महत्त्वाचे भारतातील ब्रिटिश गव्हर्नर जनरल व व्हॉईसरॉय
05. भारतातील समाजसुधारणा चळवळ
01. हिंदूधर्मातील समाज सुधारणा
02. मुस्लीम धर्मातील समाजसुधारणा
03. शीख धर्मातील समाजसुधारणा
04. डिप्रेस्ड क्लासेस मिशन
05. ब्राम्हणेत्तर चळवळ व जस्टीस पार्टी
06. इ.स. 1857 चा उठाव व त्यापूर्वीचे भारतातील उठाव
07. इ.स. 1857 ते 1885 पर्यंतच्या महत्वपूर्ण ऐतिहासिक घडामोडी

संदर्भग्रंथ :

01. बिपनचंद्र - आधुनिक भारत
02. आचार्य जावडेकर - आधुनिक भारत
03. डॉ. सुमन वैद्य व शांता कोठेकर - आधुनिक भारताचा इतिहास
04. बी. एल. ग्रोवर - आधुनिक भारताचा इतिहास
05. डॉ. जयसिंगराव पवार - आधुनिक भारताचा इतिहास
06. डॉ. अनिल कठारे - आधुनिक भारताचा इतिहास
07. रामलखन शुक्ल - आधुनिक भारत कालीन इतिहास
08. सुमित सरकार - आधुनिक भारत
09. डॉ. आठले विना - आधुनिक भारताचा इतिहास
10. देशपांडे प्र. न. - अर्वाचीन भारत

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)
First Year
विज्ञान
Semester I
वनस्पतीशास्त्र
(Paper No.: A.S.-8)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. विद्यार्थ्यांना वनस्पती विषयक विविध घटकाची माहिती करून देणे.
02. विद्यार्थ्यांना वनस्पतीच्या विविध जीवनक्रिया विषयी माहिती करून देणे.
03. विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरण विषयक जागृती निर्माण करणे.
04. विद्यार्थ्यांमध्ये पर्यावरणपूरक जीवनशैली विकसित करणे.
05. वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण करणे.
06. पर्यावरण विषयक जाणीव जागृती निर्माण करणे.

निष्पत्ती :

01. विद्यार्थ्यांना वनस्पती विषयक विविध घटकाची माहिती होईल.
02. वनस्पतीच्या जीवनक्रियेविषयी ज्ञान मिळेल.
03. पर्यावरण विषयक जागृती निर्माण होईल.
04. पर्यावरणपूरक जीवनशैली विकसित होण्यास मदत होईल.
05. वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण होऊन संवर्धनास मदत होईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. सजीवांची ओळख
02. वनस्पतीचे अवयव व कार्य
03. वनस्पतीचे वर्गीकरण
04. वनस्पती पेशीची रचना व कार्य
05. वनस्पतीमधील संस्था
06. वनस्पतीचे रोग व उपाय
07. अनुवंशिकता विषयी मेंडेलचा प्रयोग

संदर्भग्रंथ :

01. गोरे चंद्रकांत - सामान्य विज्ञान भाग 2, युनिक अॅकॅडमी, पुणे
02. वैश्यपायन एस. वाय. - सामान्य विज्ञान, व्हिजन अॅकॅडमी, पुणे
03. पवार राम - संपूर्ण विज्ञान, कविता पब्लिकेशन, औरंगाबाद
04. पाटील जयदीप - संपूर्ण विज्ञान, दिपस्तंभ प्रकाशन, जळगाव
05. धात्रक विनया - संपूर्ण विज्ञान तंत्रज्ञान, जिज्ञासा प्रकाशन, पुणे
06. भस्के सचिन - सामान्य विज्ञान, ज्ञानदिप अॅकॅडमी, पुणे
07. कुमार संजीव - सामान्य विज्ञान, लुसेंट पब्लिकेशन, पटना
08. वसे सतिश - Fastract Science, ओंकार पब्लिकेशन, औरंगाबाद
09. कोलते अनिल अप्पाराव - कॉम्पिटिटिव्ह सायन्स, विनर्स पब्लिकेशन, औरंगाबाद
10. कोळंबे रंजन - विज्ञान तंत्रज्ञान आणि विकास, भगीरथ प्रकाशन, पुणे
11. भालेराव कविता - संपूर्ण सामान्य ज्ञान, अनिरुद्ध पब्लिकेशन हाऊस, पुणे
12. इ. 8 वी, 9 वी व 10 वी विज्ञान - महाराष्ट्रराज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ, पुणे
13. इ. 8 वी, 9 वी व 10 वी विज्ञान पाठ्यपुस्तक - NCERT, दिल्ली
14. इ. 11 वी व 12 वी विज्ञान - वनस्पतीशास्त्र
(NCERT व महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ, पुणे.)

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

B.A. In Administrative Service

प्रथम वर्ष

Semester I

प्रश्नपत्रिकेचे प्रारूप

(सर्व अभ्यासपत्रिकेसाठी)

विद्यापीठ परीक्षा (ESE)	40 गुण
01. सर्व अभ्यास घटकावर आधारित बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ 10 प्रश्न विचारण्यात यावेत.	10 गुण
02. दीर्घोत्तरी स्वरूपाचे दोन प्रश्न विचारण्यात यावेत पैकी एक सोडवावयाचा आहे.	10 गुण
03. दीर्घोत्तरी स्वरूपाचे दोन प्रश्न विचारण्यात यावेत पैकी एक सोडवावयाचा आहे.	10 गुण
04. टिपा लिहा. (चारपैकी दोन) (प्रत्येकी 5 गुण)	10 गुण
अंतर्गत मूल्यामापन परीक्षा (CA)	35 गुण
01. प्रत्येक सत्रात दहा गुणांच्या दोन घटक चाचण्या	20 गुण
02. गृहपाठ	10 गुण
03. चर्चासत्र	05 गुण
एकूण गुण	75 गुण

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

मराठी

Semester II

मराठी भाषेचे व्याकरण (भाग - 2)
(Paper No.: A.S.-9)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. मराठीतील शब्दांच्या जाती समजून देणे.
02. प्रयोगाची ओळख करून देणे.
03. शब्दांची उत्पत्ती समजून देणे.
04. क्रियापदांच्या काळांचे प्रकार समजून देणे.
05. वाक्यातील कर्ता व कर्म ओळखण्यास शिकणे.

निष्पत्ती :

01. सर्वनाम व विशेषण यांचे स्वरूप सांगता येतील.
02. वाक्यातील काळ सांगता येतील.
03. वाक्यातील प्रयोग स्पष्ट करता येतील.
04. उपसर्ग व प्रत्ययघटित शब्द सांगता येतील.
05. भावनादर्शक शब्दांचा प्रकार ओळखता येईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. सर्वनाम
02. विशेषण
03. क्रियापद, क्रियापदाचे प्रकार, क्रियापदांचे काळ व अर्थ (आख्यात विचार)
04. क्रियाविशेषण अव्यये
05. शब्दयोगी अव्यये
06. उभयान्वयी अव्यये
07. केवलप्रयोगी अव्यये
08. प्रयोग विचार
09. शब्दसिद्धी (सिद्ध व साधित शब्द)

संदर्भग्रंथ :

01. क्रमवंत जगन्नाथशास्त्री,
फडके गंगाधरशास्त्र आणि घगवे बाळशास्त्री	- महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण
02. दादोबा पांडुरंग तखर्डकर	- महाराष्ट्र भाषेचे व्याकरण
03. मोरो केशव दामले	- शास्त्रीय मराठी व्याकरण
04. जोशी प्र. न.	- अभिनव मराठी व्याकरण
05. बाळासाहेब शिंदे	- परिपूर्ण मराठी व्याकरण
06. कुलकर्णी भीमराव	- मोरो केशव दामले यांचे शास्त्रीय मराठी व्याकरण
07. कुलकर्णी कृ. पां.	- मराठी व्याकरणाचे व्याकरण
08. मो. रा. वाळंबे	- सुगम मराठी व्याकरण व लेखन
09. ग. ह . केळकर	- मराठी व्याकरणाची मूलतत्त्वे
10. गोविलकर लीला	- मराठीचे व्याकरण
11. जोशी प्र. न.	- मराठी व्याकरण
12. जोशी रा. भी.	- प्रौढबोध व्याकरण
13. मंगरूळकर अरविंद	- मराठी व्याकरणाचा पुर्नविचार
14. सुहासिनी लहू	- मराठीच्या प्रमाणभाषेचे स्वरूप
15. उत्पात वसंत भागवत	- मराठीचे मूळ व्याकरण
16. परब प्रकाश	- मराठी व्याकरणाचा अभ्यास
17. दीक्षित प्र. न.	- मराठी व्याकरण काही समस्या
18. सुभाष कदम	- संपूर्ण स्पर्धा परीक्षा मराठी व्याकरण
19. भाटवडेकर मो. वि.	- राजहंश शब्दार्थकोश
20. शासकीय प्रत	- शुद्धलेखन नियमावली

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)
First Year
English
Semester II
Basic English Grammar (Part - 2)
(Paper No.: A.S.-10)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

Objectives :

01. It helps to use the language effectively.
02. To develop students insight into the structure of English language.
03. To develop students sensibility towards correctness and appropriateness of language.
04. To prepare them for competitive exams.

Outcome :

01. Write an effective introduction and conclusion
02. Produce a well-organized academic essay.
03. Produce appropriate vocabulary and correct word form.
04. Use a variety of accurate sentence structures.

Syllabus :

01. Mood
02. Clauses
03. Transformation
04. Synthesis
05. Question Tag
06. Artical
07. One word substitution

Reference Books :

01. Bakshi, R. N. - A Course in English Grammar, Orient Longman.
02. Krishnaswamy, N., - Modern English - A Book of Grammar, Usage and Composition, Macmillan India Ltd.
03. Hewings M., - Advanced English Grammar, Cambridge, University Press.
04. Close, R. A. - Reference Grammar for Students of English, Orient Langman.
05. L. S. Deshpande,
P. H. Dharamsi,
D. P. Digole - Modern English Grammar,
Creative Publication, Nanded.
06. Raymond Murphy - Intermediate English Grammar,
Cambridge University Press
07. A. J. Thomson,
A. V. Martinet - A practical English Grammar,
Oxford University Press
08. Leech and Svartvik - A communicative Grammar of English,
Pearson education ltd.
09. P. C. Wren, H. Martin- High School English Grammar and Composition,
K & S Cooper Education Publishers
10. Hester Cott. - Real English Grammar, Viva Books, New Delhi
11. N. Krishnaswamy - Modern English, Macmillan Publishers India Ltd.
12. Randolph Quirk - A University Grammar of English
13. Sidney Greenbaum - The Oxford English Grammar,
Oxford University Press
14. Rajendra Pal,
Prem Catasuri - English Grammar and Composition
15. M. J. Shaikh - स्पर्धा परीक्षा अत्यावश्यक इंग्रजी, Unique Academy
16. Sudesh Welapure's - Master Key to English Grammar,
Shri. Samarth Publishers
17. रामदास वाघ - स्पर्धा परीक्षा इंग्रजी व्याकरण, ज्ञानप्रभा पब्लिकेशन, नाशिक
18. बाळासाहेब शिंदे - संपूर्ण इंग्रजी व्याकरण, आनंद पब्लिकेशन, औरंगाबाद
19. B. S. Kale - English Grammar, Pragati Book Pvt. Ltd., Pune.

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

गणित

Semester II

अंकगणित (भाग - 2)

(Paper No.: A.S.-11)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

01. अंकगणित विषयाची ओळख व महत्त्व समजावून देणे.
02. ज्ञान संपादन करताना अचूकता व वेग प्राप्त करणे.
03. निर्णय क्षमता व समस्या निराकरण करणे.
04. गुणोत्तर व प्रमाण यांचा वापर करून नफ्याचे समान वाटप करणे.
05. भागीदारितील व्यवसायात गणिताचा वापर करणे.
06. मिळालेल्या ज्ञानाचा व्यवहारात उपयोग करणे.

अभ्यासक्रमाची निष्पत्ती :

01. वयावरील उदाहरणे सुत्रे वापरून विद्यार्थी जलद गतीने सोडवतील.
02. नफा तोटा या संकल्पना अचूक सांगण्याचे कौशल्य विकसित होईल.
03. योग्य सुत्रांचा व नियमांचा वापर करून उदाहरणे सोडवतो.
04. भूमितीमधील पृष्ठफळ व घनफळ यांचे अचूक मोजमाप समजून येईल.
05. दिलेल्या भौमितीक आकाराचे पृष्ठफळ व घनफळ अचूक सांगता येईल.
06. काळ-काम-वेग यावरील मजुरांचे उदाहरणे स्पर्धा परीक्षेत जलद गतीने सोडवता येतील.
07. दैनंदिन जीवनात नाविन्यपूर्ण अंकगणितीय दृष्टिकोन वाढेल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. गुणोत्तर व प्रमाण
02. प्रमाण भागिदारी
03. वयवारी
04. शेकडेवारी
05. नफा-तोटा
06. सरळव्याज - चक्रवाढव्याज
07. काळ-काम-वेग (मजूर व नळ)
08. वेग-वेळ-अंतर (रेल्वे)

09. भूमिती - पृष्ठफळ व घनफळ (घन, इष्टिकाचिती, वृत्तचिती, गोल)
10. नाव-अंतर व प्रवाह

संदर्भग्रंथ :

01. आर. एस. आग्रवाल - संख्यात्मक अभियोग्यता
02. अंकगणित - लुसेन्ट पब्लिकेशन, दिल्ली.
03. दांडेकर वा. ना. - स्पर्धा परीक्षा अंकगणित
04. पंढरीनाथ राणे - संपूर्ण अंकगणित स्पर्धा परीक्षा
05. मोकलीकर श्रीनिवास - अंकगणिताची गुरुकिल्ली
06. अग्रवाल आर. एस. व
अग्रवाल दिपक - अंकगणित
07. अग्रवाल ऋचा - वस्तुनिष्ठ अंकगणित
08. भोपळे धोंडीबा बसप्पा - गणित
09. मुंढे उमेश - संपूर्ण अंकगणित
10. दांडेकर वा. ना. व उत्पात ना. शी. - स्पर्धा परीक्षा गणित
11. लाखोले प्रतिक व चौगुले प्रमोद - अंकगणित (संपादक श्री. शिंदे महेश)
12. आमदे संतोष विश्वनाथ - अंकगणिताचा दीपस्तंभ
13. रमेश कुमार - प्राथमिक अंकगणित (हिंदी)
14. गोयल तरुण व गोयल निकिता - वस्तुनिष्ठ अंकगणित (हिंदी)
15. महाले नितीन - मॅजिक ऑफ मॅथमॅटिक्स
16. बोराटे राहुल - गणिताचा परिस्पर्श
17. वसे सतीश - Fastrack Maths
18. धोंडिराम भिंगोले - संपूर्ण अंकगणित

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

भूगोल

Semester II

महाराष्ट्राचा भूगोल (भाग - 2)
(Paper No.: A.S.-12)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. महाराष्ट्रातील नैसर्गिक संसाधनाची माहिती देणे.
02. ऊर्जा साधने याबद्दल माहिती देणे.
03. वनांची गरज लक्षात घेऊन माहिती देणे.
04. व्यवसाय, पर्यटन व स्थलांतर यांची माहिती देणे.

निष्पत्ती :

01. महाराष्ट्राच्या भूगोलाचा परिचय होईल.
02. खनिज संपत्ती, ऊर्जा साधने यांचा वापर समजून येईल.
03. वने व व्यवसाय तसेच पर्यटन यांची माहिती समजून घेता येईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. महाराष्ट्राची खनिजसंपत्ती (नैसर्गिक संसाधने) :

मॅग्निज, लोह, बॉक्साईट, चुनखडक, डोलोमाईट, क्रोमाईट, कायनाईट, सिलीमनाईट, बेसॉल्ट, जांभाखडक, अभ्रक, टंग्स्टन इत्यादी

02. ऊर्जा साधने

पारंपरिक साधने - दगडी कोळसा, खनिजतेल, नैसर्गिक वायु, जलविद्युत

अपारंपरिक ऊर्जा साधने - अणूऊर्जा, पवनऊर्जा, सौरऊर्जा, सागरी लाटांपासून ऊर्जा, भू-औष्णिक ऊर्जा इत्यादी.

03. वने

पार्श्वभूमी, वनांचे महत्त्व व प्रकार, वनशेती - फायदे व पद्धती, राष्ट्रीय उद्याने, अभयारण्ये, व्याघ्र प्रकल्प, इत्यादी.

04. व्यवसाय

प्राथमिक व्यवसाय

द्वितीय व्यवसाय - लघुउद्योग, मोठे उद्योग, मध्यम उद्योग (उद्योगांचा सविस्तर अभ्यास)

तृतीय व्यवसाय - वाहतूक, राष्ट्रीय महामार्ग, रेल्वे वाहतूक, जलवाहतूक, नळवाहतूक, संदेशवहन व संदेशवहनाची साधने, बंदरे इत्यादी.

05. लोकसंख्या (सविस्तर माहिती)

पार्श्वभूमी, महाराष्ट्रातील लोकसंख्येचे वितरण, घनता, साक्षरता, लिंगगुणोत्तर, बाललिंगगुणोत्तर, धर्मनिहाय व जातीनिहाय लोकसंख्या, इत्यादी.

06. स्थलांतर

स्थलांतराचे प्रकार, स्थलांतराची कारणे, ऐतिहासिक ते आधुनिक काळातील स्थलांतर इत्यादी.

07. संकीर्ण भूगोल (नैसर्गिक, धार्मिक, पर्यटन)

महाराष्ट्रातील किल्ले, धार्मिक व सांस्कृतिक पर्यटन स्थळे, ज्योतिर्लिंग, अष्टविनायक, महाराष्ट्रातील लेणी, समुद्र किनारे, गरम पाण्याचे झरे, थंड हवेची ठिकाणे, तलाव किंवा सरोवरे, संत व समाधी, धबधबे, जागतिक वारसा स्थळे इत्यादी.

संदर्भग्रंथ :

01. खतिब के. ए.	- महाराष्ट्राचा भूगोल
02. सवदी ए. बी.	- महाराष्ट्राचा भूगोल
03. विलास पवार	- महाराष्ट्राचा भूगोल
04. घारपुरे विठ्ठल	- महाराष्ट्राचा भूगोल
05. चौधरी शंकर	- प्राकृतिक भूगोल व महाराष्ट्राचे प्राकृतिक पर्यावरण
06. सवदी ए. बी.	- द मेगा स्टेट महाराष्ट्र
07. सवदी ए. बी.	- भूगोल व कृषी महाराष्ट्राच्या विशेष संदर्भासह
08. सुमंत सुभाषराव सोळंके	- भूगोल
09. डोईफोडे एच. के.	- महाराष्ट्राचा भूगोल
10. डोईफोडे एच. के.	- भूगोल

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

राज्यशास्त्र

Semester II

केंद्र-राज्य सरकार कार्यप्रणाली
(Paper No.: A.S.-13)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्ट्ये :

01. राज्यघटनेतील केंद्रसरकार - राज्यसरकार, केंद्रशासित प्रदेश, केंद्र राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. घटकांचा परिचय करून देणे.
02. राज्यघटनेतील शासनप्रणालीचा परिचय करून देणे.
03. राज्यघटनेतील केंद्रसरकार - राज्यसरकार, केंद्रशासित प्रदेश, केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. घटकांची पार्श्वभूमी समजून घेणे.
04. राज्यघटनेतील केंद्रसरकार - राज्यसरकार, केंद्रशासित प्रदेश, केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. घटकांचे आकलन करून घेणे.
05. राज्यघटनेतील केंद्रसरकार - राज्यसरकार, केंद्रशासित प्रदेश, केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. घटकाबाबत अभिरूची वाढविणे.

निष्पत्ती :

01. राज्यातील केंद्रसरकार, राज्यसरकार, केंद्रशासीत प्रदेश केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. परिचय होईल.
02. राज्यातील केंद्रसरकार, राज्यसरकार, केंद्रशासीत प्रदेश, केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. विषयीची पार्श्वभूमी विद्यार्थी समजून घेतील.
03. राज्यातील केंद्रसरकार राज्यसरकार केंद्रशासीत प्रदेश केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. घटकांचे आकलन करण्याची क्षमता विकसीत होईल.
04. राज्यातील केंद्रसरकार राज्यसरकार केंद्रशासीत प्रदेश केंद्र-राज्य संबंध, जम्मू-काश्मीर इ. घटकाबाबत अभिरूची आदर, कर्तव्य, यामध्ये वाढ होईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. केंद्र सरकार
 01. राष्ट्रपती
 02. उपराष्ट्रपती
 03. पंतप्रधान
 04. केंद्रीय मंत्रीमंडळ
 05. भारताचा महान्यायवादी

06. संसद, लोकसभा-राज्यसभा
07. सर्वोच्च न्यायालय
08. भारताचा महालेखापरीक्षक
02. राज्यसरकार
 01. राज्यपाल
 02. मुख्यमंत्री
 03. राज्य मंत्रीपरीषद
 04. राज्याचा महाधिवक्ता
 05. राज्य विधिमंडळ
 06. उच्च न्यायालय
 07. क्षेत्रीय न्यायालय
03. केंद्रशासित प्रदेश
04. केंद्र-राज्य संबंध
05. जम्मू-काश्मीर-कलम 370
06. काही इतर राज्यांना विशेष दर्जा - कलम 371

संदर्भग्रंथ :

01. एम. लक्ष्मीकांत - इंडियन पॉलिटी (हिंदी)
02. तुकाराम जाधव, महेश शिरापुरकर - भारतीय संविधान व भारतीय राजकारण
03. महेश शिंदे - आपले संविधान (ज्ञानदिप, प्रकाशन, पुणे)
04. व्ही. के. सिंह, शिलवंत सिंह - भारतीय संविधान
05. चौधरी - भारताचे संविधान (लॉ. पब्लिकेशर्स)
06. भास्कर लक्ष्मण भोळे - भारतीय गणराज्याचे शासन आणि राजकारण
07. कोळंबे रंजन - भारतीय राज्यघटना आणि प्रशासन
08. बसू दुर्गादास - भारत का संविधान
09. घांगरेकर चिं. ग. - भारतीय राज्यघटना स्वरूप आणि राजकारण
10. डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर - भारताचे संविधान, मिलिंद प्रकाशन, वर्धा, 2015
11. वराडकर र. घ. - भारतीय राज्यघटना राजकारण आणि कायदा
12. जाधव तुकाराम व शिरापुरकर महेश - भारतीय राज्यघटना व घटनात्मक प्रक्रिया
13. बाचल वि. मा. - भारतीय राज्यघटना आणि राजकीय व्यवहार
14. जोशी स्मिता - भारतीय संविधान राजकारण आणि कायदा (हिंदी)
15. चौधरी आर. एन. - भारतीय राज्यघटना आणि राजकारण
16. जोशी पी. एल. - भारताचा संविधानिक इतिहास
17. Kashyap Subhash - Our Parliament

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

अर्थशास्त्र

Semester II

कृषी अर्थशास्त्र

(Paper No.: A.S.-14)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

01. कृषी अर्थशास्त्राची ओळख करून देणे.
02. कृषी अर्थशास्त्राची सखोल माहिती पुरविणे.
03. ग्रामीण भागातील कृषीचे महत्त्व स्पष्ट करणे.
04. देशातील कृषी वित्त व संबंधीत समस्यांची जाणीव करून देणे.
05. कृषी उत्पादन व उत्पादकता यांचा अर्थव्यवस्थेवरील होणारा परिणाम लक्षात आणून देणे.
06. भू-सुधारणेची माहिती करून देणे.
07. कृषीतील समस्या सोडवण्यास सक्षम बनेल.

निष्पत्ती :

01. कृषी समस्यांची उकल करण्यास सक्षम विद्यार्थी बनतील.
02. कृषी क्षेत्रात नवीन संशोधन घडवून आणले जाईल.
03. कृषी विकासातील शासनाची भूमिका समजण्यास सक्षम होतील.
04. वेगवेगळ्या स्पर्धा परीक्षेतील कृषी घटकांचे महत्त्व लक्षात घेऊन त्यांचे उपयोजन करता येईल.
05. भारतीय कृषीची स्थिती लक्षात येईल.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. कृषी आणि आर्थिक विकास

01. कृषी अर्थशास्त्राचा अर्थ, स्वरूप व व्याप्ती
02. आर्थिक विकासातील कृषीची भूमिका
03. भारतीय अर्थव्यवस्थेत शेतीचे महत्त्व
04. महाराष्ट्राच्या अर्थव्यवस्थेत शेतीचे स्थान
05. कृषी आधारित उद्योग

02. कृषी वित्तपुरवठा

01. अर्थ व स्वरूप
02. कृषी वित्ताची गरज

03. कृषी वित्ताची साधने - संस्थात्मक व गैर संस्थात्मक
04. कृषी वित्तपुरवठ्याच्या समस्या
- 03. शेतीची उत्पादकता :**
01. भारतातील शेतीची उत्पादकता - अर्थ
02. शेतीक्षेत्रातील अल्प उत्पादकता असण्याचे कारण
03. उत्पादकता वाढविण्याचे उपाय - योजना
04. शेतमजुर
- 04. जमीन सुधारणा :**
01. अर्थ व महत्त्व
02. जमीनदारी पद्धत
03. कुळांच्या संबंधी सुधारणा
04. धारण क्षेत्राचे एकत्रीकरण
05. सहकारी शेती
06. जमीन सुधारणेचे मूल्यमापन
- 05. कृषी मालाची विक्रीव्यवस्था :**
01. अर्थ
02. शेती विपणनाची वैशिष्ट्ये व महत्त्व -
03. शेती विकासातील भूमिका
04. कृषीमाल किंमत धोरण
05. कृषी विपणनाचे टप्पे
06. कृषी-खर्च आणि किंमत आयोग APC
07. कृषीमाल किंमतीतील चढउतार व कारणे
- 06. हरितक्रांती**
01. शेतीव्यवस्थेतील नवेडावपेच - हरितक्रांती
02. हरितक्रांतीचे मूल्यमापन / परीक्षण
03. हरितक्रांतीचे फलीत
04. वेगवेगळे पिक उत्पादने व क्रांत्या

संदर्भग्रंथ :

01. दत्त आणि सुंदरम्	- भारतीय अर्थव्यवस्था
02. देसाई भालेराव	- भारतीय अर्थव्यवस्था
03. रमेश सिंग	- भारतीय अर्थव्यवस्था
04. काटे व भोसले	- भारतीय अर्थव्यवस्था
05. रायखेलकर व डांगे	- भारतीय अर्थव्यवस्था
06. मिश्रा पुरी	- भारतीय अर्थव्यवस्था

07. डॉ. आर. डी. जाधवर	- भारतीय अर्थव्यवस्था
08. महेशकुमार बर्नवाल	- भारतीय अर्थव्यवस्था (हिंदी भाषेतील NCERT सारांश)
08. Pool Sumuelson	- Economics
09. Sadhu A. N. and
J. Singh	- Agricultural Problems in India.
10. Sundaram I. S.	- Rural Development
11. बी. जी. खटाळ	- भारतातील आर्थिक विकास आणि नियोजन
12. Agarwal A. N.	- Indian Economy
13. डॉ. विजय कविमंडन	- कृषी व ग्रामीण अर्थशास्त्र
14. डॉ. रा. य. महोरे	- कृषी अर्थशास्त्र
15. के. एस. ठक्कर	- भारतीय अर्थव्यवस्था
16. आर्थिक पाहणी	- भारत व महाराष्ट्र
17. प्रतियोगिता दर्पण	- वार्षिकांक (भारतीय अर्थव्यवस्था)
18. लिला पाटील	- कृषी अर्थशास्त्र
19. डॉ. विजय कविमंडन	- कृषी अर्थशास्त्र
20. डॉ. वसुधा पुरोहित	- कृषी अर्थशास्त्र
21. प्रभाकर देशमुख	- कृषी अर्थशास्त्र
22. एस. आर. टकले व
टी. व्ही. काळे	- कृषी अर्थशास्त्र
23. शांता पंडित	- कृषी अर्थशास्त्र

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

इतिहास

Semester II

आधुनिक भारताचा इतिहास (1885-1947)

(Paper No.: A.S.-15)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

01. आधुनिक भारताचा परिचय करून देणे.
02. भारतातील राष्ट्रीय काँग्रेसपूर्व राष्ट्रवादी संस्था व राष्ट्रीय काँग्रेस याची पार्श्वभूमी समजून सांगणे.
03. मोर्लेमिंटो - मॉटफोर्ड, लखनौकरार, याचे आकलन करून देणे.
04. भारतीय पक्षीय राजकारणाची माहिती करून देणे.

निष्पत्ती :

01. आधुनिक भारताच्या इतिहासाचा परिचय होईल.
02. भारतातील राष्ट्रीय काँग्रेसपूर्व राष्ट्रवादी संस्था व राष्ट्रीय काँग्रेस याची पार्श्वभूमी समजेल.
03. मोर्लेमिंटो - मॉटफोर्ड, लखनौकरार, याचे आकलन होईल.
04. भारतीय पक्षीय राजकारणाची माहिती होईल.

अभ्यासक्रमाचे घटक :

01. राष्ट्रीय काँग्रेसपूर्व भारतातील राष्ट्रवादी संस्था
02. राष्ट्रीय काँग्रेस
 01. मवाळ गट
 02. जहाल गट
 03. गांधी युग
(महात्वाच्या व्यक्तींची स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील भूमिका)
03. मोर्लेमिंटे सुधारणा, लखनौ करार, मॉटफोर्ड सुधारणा.
04. भारतातील पक्षीय राजकारण
 01. मुस्लीम लीग
 02. हिंदू महासभा
 03. युनियन पार्टी
 04. कृषक प्रजा पार्टी
 05. कामगारांच्या, शेतकरी, आदिवासी, साम्यवादी चळवळी.
05. आझाद हिंद सेना

06. भारतातील व भारताबाहेरील क्रांतीकारी संघटण.
07. इंग्रजाकडून भारताला स्वातंत्र्यदेण्यासंदर्भात घटनाक्रम

संदर्भग्रंथ :

01. बिपिनचंद्र - आधुनिक भारत
02. आचार्य जावडेकर - आधुनिक भारत
03. डॉ. सुमन वैद्य व शांता कोटेकर - आधुनिक भारताचा इतिहास
04. बी. एल. ग्रोवर - आधुनिक भारताचा इतिहास
05. डॉ. जयसिंगराव पवार - आधुनिक भारताचा इतिहास
06. डॉ. अनिल कठारे - आधुनिक भारताचा इतिहास
07. रामलखन शुक्ल - आधुनिक भारत कालीन इतिहास
08. सुमित सरकार - आधुनिक भारत
09. डॉ. आठले विना - आधुनिक भारताचा इतिहास
10. देशपांडे प्र. न. - अर्वाचीन भारत

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded
B.A. In Administrative Service (CBCS Pattern)

First Year

विज्ञान

Semester II

प्राणीशास्त्र

(Paper No.: A.S.-16)

Credit: 03

Periods: 50

Marks: 75

अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे :

01. विद्यार्थ्यांना विविध प्राण्यांची ओळख करून देणे.
02. प्राण्यांच्या गुणधर्माची माहिती करून देणे.
03. मानव व इतर प्राणी यांच्यातील परस्पर पूरक व भिन्न गुणधर्माधी माहिती करून देणे.
04. मानवी शरीराची व शरीर संस्थेची माहिती करून देणे.
05. मानवी आहारविषयक जागृती निर्माण करणे.
06. विविध मानव रोग व त्यावरील उपाय यासंबंधी माहिती करून देणे.
07. अनुवंशिकता व अनुवंशिक गुणधर्म याविषयी माहिती करून देणे.
08. पर्यावरण स्नेही जीवनशैली विकसित करणे.

निष्पत्ती :

01. प्राण्यांचे गुणधर्म व प्राण्यांमधील विविधता यांचे ज्ञान होते.
02. मानवी शरीर व शरीर संस्था यांचे ज्ञान होते.
03. वैज्ञानिक दृष्टिकोन निर्माण होतो.
04. आहारविषयक जागृती निर्माण होते.
05. पर्यावरण स्नेही जीवनशैली निर्माण होण्यास मदत होते.

अभ्यासक्रमातील घटक :

01. सजीवांची ओळख व प्राण्यांचे गुणधर्म
02. प्राण्यांचे वर्गीकरण
03. प्राणी पेशी व ऊती : रचना आणि कार्य
04. मानवी शरीर रचना
05. मानवी शरीर संस्था - i) पचन, ii) अभिसरण, iii) उत्सर्जन,
iv) प्रजनन, v) चैतासंस्था, vi) श्वसन संस्था
06. मानवी आहार व आहारातील घटक
07. मानवी रोग व उपाय
08. अनुवंशिकता व उत्क्रांतीवाद
09. पर्यावरणस्नेही जीवनशैली

संदर्भग्रंथ :

01. गोरे चंद्रकांत - सामान्य विज्ञान भाग 2, युनिक अॅकॅडमी, पुणे
02. वैश्यपायन एस. वाय. - सामान्य विज्ञान, व्हिजन अॅकॅडमी, पुणे
03. पवार राम - संपूर्ण विज्ञान, कविता पब्लिकेशन, औरंगाबाद
04. पाटील जयदीप - संपूर्ण विज्ञान, दिपस्तंभ प्रकाशन, जळगाव
05. धात्रक विनया - संपूर्ण विज्ञान तंत्रज्ञान, जिज्ञासा प्रकाशन, पुणे
06. भस्के सचिन - सामान्य विज्ञान, ज्ञानदिप अॅकॅडमी, पुणे
07. कुमार संजीव - सामान्य विज्ञान, लुसेंट पब्लिकेशन, पटना
08. वसे सतिश - Fastract Science, ओंकार पब्लिकेशन, औरंगाबाद
09. कोलते अनिल अप्पाराव - कॉम्पिटिटिव्ह सायन्स, विनर्स पब्लिकेशन, औरंगाबाद
10. कोळंबे रंजन - विज्ञान तंत्रज्ञान आणि विकास, भगीरथ प्रकाशन, पुणे
11. भालेराव कविता - संपूर्ण सामान्य ज्ञान, अनिरुद्ध पब्लिकेशन हाऊस, पुणे
12. इ. 8 वी, 9 वी व 10 वी विज्ञान - महाराष्ट्रराज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ, पुणे
13. इ. 8 वी, 9 वी व 10 वी विज्ञान पाठ्यपुस्तक - NCERT, दिल्ली
14. इ. 11 वी व 12 वी विज्ञान - वनस्पतीशास्त्र
(NCERT व महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ, पुणे.)

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

B.A. In Administrative Service

प्रथम वर्ष

Semester II

प्रश्नपत्रिकेचे प्रारूप

(सर्व अभ्यासपत्रिकेसाठी)

विद्यापीठ परीक्षा (ESE)	40 गुण
01. सर्व अभ्यास घटकावर आधारित बहुपर्यायी वस्तुनिष्ठ 10 प्रश्न विचारण्यात यावेत.	10 गुण
02. दीर्घोत्तरी स्वरूपाचे दोन प्रश्न विचारण्यात यावेत पैकी एक सोडवावयाचा आहे.	10 गुण
03. दीर्घोत्तरी स्वरूपाचे दोन प्रश्न विचारण्यात यावेत पैकी एक सोडवावयाचा आहे.	10 गुण
04. टिपा लिहा. (चारपैकी दोन) (प्रत्येकी 5 गुण)	10 गुण
अंतर्गत मूल्यामापन परीक्षा (CA)	35 गुण
01. प्रत्येक सत्रात दहा गुणांच्या दोन घटक चाचण्या	20 गुण
02. गृहपाठ	10 गुण
03. चर्चासत्र	05 गुण
एकूण गुण	75 गुण